

**EURASIA
CENTER**

EURÁZSIAI HÍRSZEMLE

(2025. szeptember 27. – október 3.)

Készítette:

**Horváth Levente
Klemensits Péter
Sárkány László
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Veres Szabolcs**

Tartalomjegyzék:

„Hát akkor menjenek, és próbáljanak meg leszámolni ezzel a papírtigrissel” – Putyin a Valdaj Klub fórumán	4
Kelet-Ázsia.....	7
Dél-Ázsia	11
Délkelet-Ázsia.....	15
Közel-Kelet.....	20
Oroszország és a posztsovjet térség	24
Impresszum	27

EURASIA
CENTER

A HÉT GYORSELEMZÉSE

„Hát akkor menjenek, és próbáljanak meg leszámolni ezzel a papírtigrissel” – Putyin a Valdaj Klub fórumán

Seremet Sándor

Valdai | Discussion
Club

„Hát akkor menjenek, és próbáljanak meg leszámolni ezzel a papírtigrissel” – Putyin a Valdaj Klub fórumán

A Valdaj Klubban elhangzott Putyin-beszéd idén is Oroszország geopolitikai önértelmezésének meghatározását tükrözte. Az orosz elnök megerősítette: a világ többpólusúvá vált, az egypólusú nyugati korszak pedig lezárult. Beszédében a multipolaritást a nemzetközi együttműködés új alapjaként, a szuverenitás és a civilizációs sokszínűség tiszteletének keretében írta le. A háború, a szankciók és az orosz–amerikai viszony kapcsán Putyin ismét a kölcsönös tiszteletet és a párbeszédet hangsúlyozta, elutasítva a Nyugat által diktált szabályokat.

Putyin idei [beszéde](#) nem okozott meglepetést. Gerincét – ahogyan az orosz elnök korábbi retorikájából is kikövetkeztethető volt – a multipolaritás, a blokkosodás elutasítása, a kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolatok és az orosz nemzeti érdek melletti kiállás adta. A hagyományoknak megfelelően, a háromnegyed órás előadást követően további közel három órán át válaszolt a moderátor és a résztvevők kérdéseire.

Mivel a Valdaj Klub Oroszország egyik legjelentősebb agytrösztje, a beszéd jelentős része inkább elméleti kereteket öltött. Putyin a mai világrend értelmezési alapvonalait próbálta meghatározni, amelyben – hagyományosan – a multipolaritás foglalja el a központi helyet. Az orosz elnök hangsúlyozta, hogy az egypólusú korszak végérvényesen lezárult, és a világ belépett a valódi multipolaritás időszakába, ahol minden állam saját érdekei, kultúrája és történelmi sajátosságai alapján kénytelen cselekedni. Putyin szerint a multipolaritás nem a káosz szinonimája, hanem a „külpolitikai cselekvés kreatív tere”, amelyben nincsenek előre meghatározott forgatókönyvek. Ez a rendszer nyitott, demokratikus és dinamikus, ugyanakkor kockázatokat is rejt: az erőegyensúly fenntartása nehéz, a kompromisszumokat nehezebb elérni, a hibákat pedig nem bocsátják meg.

Az elnök egy új, a nemzetközi kapcsolatokban érvényesülő koncepciót vázolt fel, amely az érdekek egyensúlyán és a civilizációs sajátosságok tiszteletén alapul. Rámutatott, hogy a korábbi, egypólusú modell – amelyben a nemzetközi rendszer a Nyugat által kijelölt irány mentén szerveződött – mára kimerítette önmagát. Az Egyesült Államok és szövetségesei által felépíteni próbált „világhatalmi hierarchia” összeomlott, mégpedig meglepően rövid, alig 35 év alatt. Putyin felidézte: Oroszország korábban kétszer is megpróbált e rendszer részévé válni, ám mindkétszer elutasították – először 1954-ben, még a Szovjetunióként, majd 2000-ben, amikor Moszkva felvetette a NATO-csatlakozás lehetőségét.

Az új erőközpontok megjelenése sem maradt említés nélkül. Putyin szerint az olyan szervezetek létrejötte, mint a BRICS vagy az SCO, amelyek felemelkedő hatalmakat – például Oroszországot, Kínát vagy Indiát – tömörítenek, annak a korábbi, hierarchikus világrendnek a következménye, amelyben a Nyugat hegemon szerepet szánt magának. Bár a „nyugat-vezette” világrend összeomlását többször is hangsúlyozta, kiemelte, hogy Oroszország nem a Nyugat ellenfeleként, hanem önálló pólusként kíván fellépni. Jó példaként említette a BRICS-et és az SCO-t, ahol Moszkva egyenlő párbeszédre törekszik.

A geopolitikai elemzések mellett Putyin érintette az ukrajnai háború, a szankciók és az orosz–amerikai viszony kérdéseit is. Ezek többször visszatértek a beszélgetések során. A beszédből és a kérdésekre adott válaszokból kiderül, hogy az orosz álláspont érdemben nem változott, legfeljebb néhány ponton finomodott. Az orosz narratíva továbbra is a „kétoldali tragédia”

értelmezését hangoztatja: a háború mindkét nemzet számára katasztrófa, Ukrajnát pedig a Nyugat – Oroszország szerint – saját érdekei szolgálatába állította, figyelmen kívül hagyva az ukrán nép valódi érdekeit. Ezzel szemben Ukrajnában a háborút a nemzeti újjászületés és szuverén államiság megerősödésének folyamataként értelmezik. Oroszország viszont éppen ezt a szuverenitást kérdőjelezi meg, mondván: Ukrajnát eszközzé alacsonyították, fittyet hányva népe érdekeire.

A szankciók kapcsán Putyin ismételt kijelentette, hogy azok kudarcot vallottak. Egyetlen „eredményük”, hogy Oroszország világrekordot döntött az egy országra kivetett szankciók számában. Geopolitikai összefüggésben a globalizációra utalva megjegyezte: egy teljesen összekapcsolt világrendben lehetetlen bárkit maradéktalanul elszigetelni vagy kizárni az ellátási láncokból – még komoly politikai szándék esetén is.

Az orosz–amerikai viszony tekintetében Putyin a megszokott „nyitottak vagyunk a párbeszédre” formulát ismételte, ugyanakkor figyelmeztetett: az Egyesült Államok által Ukrajnának átadott Tomahawk-rakéták – bár nem fogják megfordítani a háború menetét – komoly károkat okozhatnak, és rontják a Moszkva és Washington közötti kapcsolatok amúgy is törékeny állapotát.

A beszéd legidézettebb része a „papírtigris”-re való utalás volt. Putyin – a várakozásokkal ellentétben – ezúttal megvédte Trumpot, mondván, nem tudja, milyen kontextusban hangzott el az idézet. „Nem tudom, milyen kontextusban hangzott el, talán iróniával mondta. Értik, ugye? Azt mondta a beszélgetőpartnerének: »hiszen ez csak egy papírtigris«. De mi következhet ezután? Hát akkor menjenek, és próbáljanak meg leszámolni ezzel a »papírtigrissel«. Csakhogy ott minden egészen másképp történik” – fogalmazott Putyin, utalva az ukránai frontra.

A Valdaj fórumon elhangzott beszéd és az arra adott válaszok jól illeszkednek Oroszország geopolitikai világnézetébe, amelyben Moszkva elutasítja az egypólusú világrendet és a Nyugat hegemoniáját, miközben maga sem törekszik hegemon szerepre. Ehelyett egy „kényelmesebb”, egyenrangú, multipoláris világrend egyik pólusaként kíván fellépni, amelynek joga van saját „háza táján” rendezni ügyeit anélkül, hogy mások beavatkoznának. Kérdés persze, hol húzódik e pólus „háza tájának” határa – és mit gondolnak erről azok, akik annak peremén élnek. Ilyen perem Ukrajna is, amely három éve lángol a nagy geopolitikai játszmák szikráitól. Oroszország – saját álláspontja szerint – csupán tiszteletet és egyenlő bánásmódot követelt, amit nem kapott meg. Kritikusai viszont azzal érvelnek, hogy Moszkva maga sem biztosította ezt a gyengébb partnerei számára, amit a posztszovjet térség számos befagyott és forró konfliktusa is bizonyít.

A világrend változik. Változnak annak pólusai is. Kérdés azonban, hogy e változások egy igazságosabb világ felé vezetnek-e, vagy csupán újraírják a gyengék és az erők rangsorát.

A gyorselemzést készítette: Seremet Sándor

A borítókép illusztráció, forrása: [Wikimedia Commons](#)

EURASIA
CENTER

► **KELET-ÁZSIA**

Kelet-Ázsia

A Kína és Dél-Korea közötti vízummentes beutazás jelentősége túlmutat a gazdasági dimenzió

Global Times, 2025. szeptember 29.

Hétfőről a dél-koreai kormány kísérleti jelleggel bevezette a vízummentes beutazást a kínai csoportos turisták számára, ami mindkét országban nagy figyelmet keltett. Ez a lépés egybeesett Kína nemzeti ünnepnapjával és a közép-ősz fesztivállal, az úgynevezett „aranyhéttel”. A dél-koreai média úgy véli, hogy ez várhatóan új lendületet ad a dél-koreai gazdaságnak, amely lefelé irányuló nyomással küzd, és megjegyzi, hogy „a dél-koreai vállalkozások aktívan törekednek a kínai turisták vonzására”. A lépés a közelmúltban stabilizálódó és javuló kínai–dél-koreai kapcsolatok újabb pozitív fejleménye. Tavaly óta, több tényező, például a globális gazdasági visszaesés és a belső strukturális ellentmondások hatására, Dél-Korea gazdasági növekedése a lassulás jeleit mutatja. A turisztikai ipar fellendülése, mint a belföldi kereslet ösztönzésének és a munkahelyteremtésnek egyik fő motorja, nagy várakozásokkal övezett. Dél-Korea beutazó turisztikai piacán a kínai turisták kétségkívül a legnagyobb csoportot alkotják. Az idei év első felében a kínai látogatók a Dél-Koreába érkező összes külföldi turista 28,6 százalékát tették ki, ezzel az első helyen álltak. A Koreai Bank elemzése szerint 2019-ben a kínai turisták átlagos egy főre jutó kiadása Dél-Koreában 1689 dollár volt, ami messze meghaladta az amerikai és japán látogatókét. Ki kell emelni, hogy a dél-koreai kormány vízummentességi kezdeményezése egyben válasz Kína tavaly novemberi lépésére, amelynek keretében vízummentes beutazást biztosított a dél-koreai állampolgárok számára. A nyitás kiterjesztésére és elmélyítésére irányuló szélesebb körű erőfeszítéseinek részeként Kína már több mint 40 ország számára egyoldalúan vízummentességi politikát vezetett be. Sok ország pozitívan reagált erre, és vízummentességet biztosított vagy enyhítette a vízumkövetelményeket a kínai állampolgárok számára. Ahogy Kína egyre jobban megnyitja kapuit, egyre több kínai utazik külföldre, ugyanakkor egyre több külföldi turista érkezik Kínába. Az ilyen nagyszabású emberközi kapcsolatok bővülése kétségtelenül pótolhatatlan szerepet fog játszani a kínai és a külföldi népek közötti kölcsönös megértés javításában. Dél-Korea döntése, hogy vízummentes beutazást biztosít a kínai csoportos turistáknak, előmozdítva az emberek közötti kapcsolatokat és a politikai bizalmat gyakorlati intézkedésekkel, az első ilyen jellegű döntés a fejlett gazdaságok között, és szimbolikus jelentőségű példaként szolgál. A közelmúltban Kína és Dél-Korea között a vízümpolitikában történt, egymás felé tett lépések praktikus érdekeken és hosszú távú fejlesztéseken alapuló bölcs döntések. Ez nem csupán gazdasági döntés, hanem stratégiai lépés is a barátság erősítése, az együttműködés előmozdítása és a regionális integráció elősegítése érdekében. A vízumkönnyítés csak az első lépés; a jövőben a kulcs az lesz, hogy hogyan lehet a „kísérleti bevezetést” „normális gyakorlattá” alakítani.

Forrás: [The significance of China-South Korea visa-free entry extends beyond economic dimension: Global Times editorial](#)

Vegyesen teljesítettek az ázsiai részvények miután a tech részvények újabb rekordokat döntöttek a Wall Streeten

Japan Today, 2025. október 3.

A japán Nikkei 225 index közel 1,9%-kal magasabban, 45 769,50 ponton zárt, mivel a technológiai részvények emelkedtek annak ellenére, hogy az adatok szerint Japán munkanélküliségi rátája augusztusban 2,6%-kal emelkedett, ami 13 hónapos csúcs, és meghaladja a várt 2,4%-ot. A Hitachi részvényei 9,6%-kal ugrottak meg, miután egyetértési megállapodást írt alá az OpenAI-val adatközpontjai hűtőrendszereinek biztosításáról. A számítógépes chippek és a mesterséges intelligencia iparágak részvényei is emelkedtek ezen a héten, miután az OpenAI bejelentette, hogy partnerséget köt dél-koreai vállalatokkal a Stargate, egy 500 milliárd dolláros projekt keretében, amelynek célja a mesterséges intelligencia infrastruktúra kiépítése. Kína és Dél-Korea tőzsdéi pénteken ünnepnapok miatt zárva voltak. A hongkongi Hang Seng index közel 1,1%-ot esett, 26 976,37 pontra, mivel a kereskedők eladtak, hogy rögzítsék a csütörtöki nyereségből származó profitjukat. Az ausztrál S&P/ASX 200 közel 0,5%-kal, 8987,40 pontra emelkedett. Az indiai BSE Sensex kevesebb mint 0,1%-kal, míg a tajvani Taixex 0,9%-kal emelkedett. Csütörtökön a Wall Streeten az S&P 500 0,1%-kal emelkedett az előző napi történelmi csúcsához képest, és 6715,35 ponton zárt. A Dow Jones ipari átlag 0,2%-kal 46 519,72 pontra, a Nasdaq Composite pedig 0,4%-kal 22 844,05 pontra emelkedett.

Forrás: [Asian shares mixed as tech shares lead Wall Street to more records](#)

Megválasztották Japán a Liberális Demokrata Párt első női elnökét

Himari Semans, Gabriele Ninivaggi és Kanako Takahara, The Japan Times, 2025. október 4.

A volt gazdasági biztonsági minisztert, Sanae Takaichit megválasztották a Liberális Demokrata Párt (LDP) első női elnökévé, miután a második fordulóban Shinjiro Koizumi agrárminisztert győzte le (185–156 arányban). Ezzel Takaichi várhatóan Japán első női miniszterelnöke lesz, Shigeru Ishiba utódjaként, mandátuma pedig 2027 szeptemberéig tart majd. Takaichi ígéretet tett a megosztott párt egységének helyreállítására, a riválisok bevonására a vezetésbe, valamint az LDP újjáépítésére. Kinyilvánította nyitottságát a kormánykoalíció bővítésére, amennyiben az új partnerek osztják az LDP alapelveit az alkotmánymódosítás, a külpolitika és a fiskális irányvonal terén. Shinzō Abe politikai „tanítványaként” Takaichi több mint harmincéves parlamenti tapasztalattal rendelkezik, és korábban gazdasági biztonsági miniszterként, illetve belügyminiszterként is szolgált. Bár korábban konzervatív nézeteiről volt ismert, most mérsékeltebb hangot ütött meg, Kínát „fontos szomszédnak” nevezve és a pragmatikus diplomáciát hangsúlyozva.

Forrás: [Takaichi poised to become Japan's first female PM after winning LDP poll](#)

Kína és Azerbajdzsán növelte kereskedelmi forgalmát

Vestnik Kavkaza, 2025. szeptember 28.

2025 januárja óta Azerbajdzsán és Kína áruforgalma csaknem 3 milliárd dollárra nőtt, közölte az Azerbajdzsáni Állami Vámbizottság. 2025. januártól augusztusig bezárólag Azerbajdzsán több mint 60 millió dollár értékben exportált termékeket Kínába. A közzétett adatokból az is kiderült, hogy a jelenlegi kereskedelmi mérleg mintegy 28,4%-kal haladta meg az előző év ugyanezen időszakában mért összeget. Emellett az Azerbajdzsáni Állami Vámbizottság adatai arra is rámutattak, hogy a Kínával folytatott kereskedelmi forgalom Azerbajdzsán teljes kereskedelmi forgalmának 9,16%-át tette ki ebben az időszakban. Ugyanakkor a közzétett adatok értelmében megjegyzendő, hogy Kína a jelentéstételi időszakban Azerbajdzsán negyedik legnagyobb kereskedelmi partnere lett, úgy, hogy Kína az első helyet foglalta el azok között az országok között, amelyekből Azerbajdzsán a legtöbb terméket vásárolta.

Forrás: [Китай нарастил торговлю с Азербайджаном](#)

EURASIA
CENTER

► DÉL-ÁZSIA

Dél-Ázsia

Vonattal Bhutánba: India kiterjesztette vasúti hálózatát a Himalája felé

Dheeraj Mishra, The Indian Express, 2025. szeptember 30.

India hétfőn bejelentett két, 69 km és 20 km hosszú határon átnyúló vasúti projektet, amelyek Bhutánt kötik össze Assam és Nyugat-Bengália határvidékeivel. A 69 km-es Kokrajhar (Assam)-Gelephu (Bhután) és a 20 km-es Banarhat (Nyugat-Bengália)-Samtse (Bhután) projekt költségei rendre 34,56 milliárd és 5,77 milliárd rúpia lesznek. A bejelentést Ashwini Vaishnaw vasúti miniszter és Vikram Misri külügyi államtitkár közösen tette. A nap későbbi részében Satish Kumar, a Vasúti Tanács elnöke és Aum Pema Choden, Bhután külügyminisztere aláírták a vasúti összeköttetés létrehozásáról szóló hivatalos kormányközi szándéknyilatkozatot (MoU). Jelenleg Bhutánnak nincs vasúti hálózata. A Gelephu és Samtse közötti vonal lesz az első ilyen projekt a szomszédos országban. Ez a két ország közel két évtizedes erőfeszítéseinek eredménye, amelyek végre lehetővé tették e két stratégiai projekt elindítását. Tekintettel India és Bhután történelmileg békés kapcsolataira, a két vasúti projekt várhatóan megerősíti a kapcsolatokat és növeli a kereskedelmet az egész térségben, miközben Kína egyre nagyobb befolyást gyakorol a régióra. A Kokrajhar-Gelephu új vonal közvetlenül összeköti Bhután Sarpag területét és India Assam államban található Kokrajhar és Chirang területeket. Összesen hat állomása lesz: Balagaon, Garubhasa, Runikhata, Shantipur, Dadgiri és Gelephu. A projekt keretében két fontos híd, két viadukt, 29 nagyobb híd, 65 kisebb híd, két áruaktár, egy felüljáró és 39 aluljáró épül. A kivitelezés várható időtartama négy év.

Forrás: [Taking the train to Bhutan: After 20 years of efforts, how India is extending its Railways grid to the Himalayan nation](#)

India figyelmeztette Pakisztánt

AFP, The Dhaka Tribune, 2025. szeptember 28.

Subrahmanyam Jaishankar indiai külügyminiszter az ENSZ Közgyűlésén „sokkal mélyebb globális együttműködést” követelt a terrorizmus ellen. „India függetlenné válása óta szembesül ezzel a kihívással, mivel szomszédja a globális terrorizmus epicentruma” – mondta Jaishankar, anélkül, hogy Pakisztán nevét említette volna. „Évtizedek óta a jelentős nemzetközi terrorista támadások egy országra vezethetők vissza” – mondta. „Azok, akik elnézik a terrorizmust támogató nemzeteket, rájönnek majd, hogy ez visszaüt rájuk” – mondta. India májusban támadásokat indított pakisztáni katonai célpontok ellen, miután feltételezett iszlamista fegyveresek lemészároltak turistákat, szinte mind hindukat, a megosztott Kasmír indiai oldalán. Jaishankar azt mondta, hogy India „gyakorolta jogát, hogy megvédje népét a terrorizmustól”. Pakisztán tagadta a felelősségét. Pénteki ENSZ-beszédében Shehbaz Sharif pakisztáni miniszterelnök azt mondta, hogy India „arrogáns” volt, de Iszlámábád megleckéztette.

Forrás: [India warns not to condone terrorist epicenter Pakistan](#)

Ideje, hogy India stratégiai partnerségre lépjen a visegrádi négyekkel

Swati Prabhu – Matej Simalcik – Jagannath Panda, *The Diplomat*, 2025. október 3.

A Közép-Európai Ázsiai Tanulmányok Intézete által nemrégiben közzétett politikai dokumentumban az áll, hogy Európának általában, és különösen a visegrádi négyeknek (V4) – Csehországnak, Magyarországnak, Lengyelországnak és Szlovákiának – mélyítenie kell kapcsolatait Indiával. India kapcsolata a közép-európai országokkal történelmileg gyenge volt, de az elmúlt években a Modi-kormány aktívan törekedett ennek az egyensúlytalanságnak a kijavítására. Ugyanakkor India semleges álláspontja Oroszország ukrajnai inváziójával kapcsolatban továbbra is vita tárgyát képezi a Nyugat számára. India érdeke a V4-ekkel való kapcsolatok kiépítésében mind gazdasági, mind geopolitikai okokból fakad. Peking stratégiai jelenléte a régióban, különösen a 2012-ben elindított Kína–Közép-Kelet-Európa együttműködési formátum és a 2013 óta működő BRI révén, szélesebb körű regionális érdekeinek biztosítását szolgálta. Ahhoz, hogy India ellensúlyozni tudja Kína jelenlétét, elengedhetetlen egy elkötelezett V4-fórum kialakítása, amely szélesebb körű stratégiával rendelkezik, hogy jelentősebb belépési pontokat és befolyást szerezzen Európában és az EU-ban. Mivel a V4-országok szakértelemmel rendelkeznek az autóipar, az elektronika, a nehézgépek és a fejlett gyártás terén, India előnyös helyzetbe kerülhet, ha kapcsolatait saját ipari ambícióival, például a „Make in India” kezdeményezéssel hangolja össze. A protekcionizmus újjáéledése és a kereskedelmi háborúk eszkalálódásának veszélye, különösen a második Trump-kormány alatt, kockázatot jelent a meglévő kereskedelmi mintákra nézve. Ezzel a háttérrel Indiának prioritásként kell kezelnie gyártási kapacitásának erősítését. Ahhoz azonban, hogy ez megvalósuljon, Indiának meg kell tennie a szükséges lépéseket. Kulcsfontosságú lesz a vám- és nem vámjellegű kereskedelmi akadályok csökkentése, valamint a külföldi befektetők védelmének javítása. Az első kérdés nagyrészt megoldódna az EU és India között már tárgyalás alatt álló szabadkereskedelmi megállapodás megkötésével. Nehezebb feladat lesz egy olyan befektetési megállapodás megkötése, amelynek célja az európai befektetések elősegítése és védelme Indiában, és fordítva. A közép-európaiak India-képe szintén kritikus akadályt jelent. A közvélemény-kutatások szerint a V4-országok lakossága, különösen a fiatalok, csak korlátozott ismeretekkel rendelkeznek Indiáról, és ambivalens érzéseik vannak az országgal kapcsolatban, még akkor is, ha a politikai és üzleti elit érdeklődést mutat az együttműködés iránt. Ahhoz, hogy India a közvéleményt a mélyebb partnerség mellé állítsa, elengedhetetlenül fontos, hogy többet fektessen be a reklámkampányokba, különösen azokba, amelyek Indiát modern partnerként mutatják be, amely készen áll a kulcsfontosságú ágazatokban való gazdasági együttműködésre. India megbízható fejlesztési partnerként való megjelenése – különösen a legkevésbé fejlett országok, a kis szigeteken fekvő fejlődő országok és a csendes-óceáni szigetországok körében – javította hírnevét a globális dél országaiiban, és jelentős figyelmet kapott a globális északi országokban. Képessége, hogy alacsony költségű, nagy hatással bíró fejlesztési megoldásokat kínáljon, stratégiai lehetőségeket kínál az együttműködésre a V4-ekkel.

Forrás: [It's Time for India to Partner Strategically With the Visegrad Four](#)

Az ECC jóváhagyta az SRO-nak az Iránnal, Afganisztánnal és Oroszországgal folytatott B2B barterkereskedelmi mechanizmus módosítását

Pakistan Today, 2025. október 3.

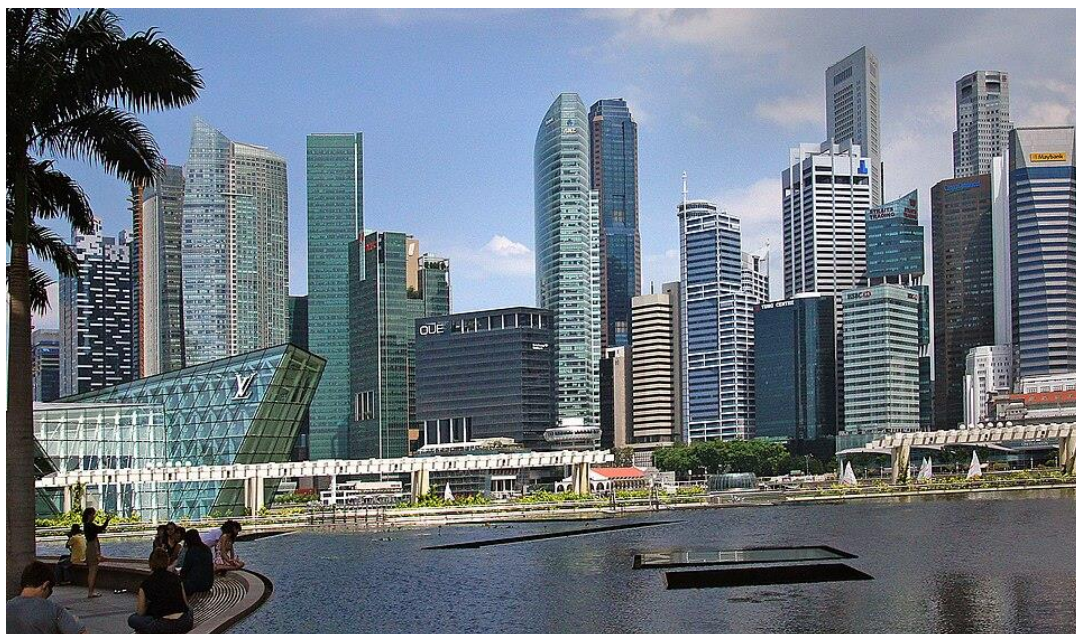
A pakisztáni kabinet gazdasági koordinációs bizottsága (ECC) csütörtökön jóváhagyta a Kereskedelmi Minisztérium által javasolt törvényi szabályozási rendelet (SRO) tervezetét, amelynek célja az Afganisztánnal, Iránnal és Oroszországgal folytatott kétoldalú kereskedelmet szabályozó B2B barterkereskedelmi mechanizmus módosítása. Muhammad Aurangzeb pénzügy- és bevételi miniszter, szenátor elnökölt az ECC ülésén, és jóváhagyta a legfontosabb kiegészítő támogatásokat és kereskedelemkönnyítő intézkedéseket – áll a Pénzügyminisztérium sajtóközleményében. Az Afganisztánnal, Iránnal és Oroszországgal folytatott kereskedelmet szabályozó B2B barterkereskedelmi mechanizmust 2023 júniusában vezették be. A módosítás célja a végrehajtás egyszerűsítése azáltal, hogy lehetővé teszi a magánszervezetek számára konzorciumok létrehozását, a pakisztáni külföldi képviselők által kiadott tanúsítványokat helyi vállalatokkal helyettesíti, és a korábbi egymást követő követelmény helyett egyidejű importot és exportot engedélyez. A módosítások a kereskedelmi forgalomban lévő termékek listáját is összhangba hozzák az általános export- és importpolitikai rendeletekkel, hogy megkönnyítsék a kereskedelmet. 2023 júniusában a Kereskedelmi Minisztérium bevezette a Business-to-Business (B2B) barterkereskedelmi mechanizmust, hogy megkönnyítse a kereskedelmet Pakisztán, Afganisztán, Irán és Oroszország között. A keretrendszer lehetővé teszi Pakisztán számára, hogy széles körű árukat exportáljon, beleértve a húst, gyümölcsöt, zöldséget, rizst és textiltermékeket, kiemelve a hazai termékek minőségét és változatosságát a regionális piacokon.

Forrás: [ECC approves SRO to amend B2B Barter Trade Mechanism with Iran, Afghanistan, Russia](#)

EURASIA
CENTER

► DÉLKELET-ÁZSIA

Délkelet-Ázsia

Az Indonézia és Kanada, valamint az Indonézia és az Európai Unió közötti átfogó gazdasági partnerségi megállapodás (CEPA) erősíti Indonézia globális kereskedelmi pozícióját

Shintia Rahma Islamiati, Kontan, 2025. szeptember 29.

Budi Santoso kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a Kanadával és az Európai Unióval kötött Átfogó Gazdasági Partnerségi Megállapodás (CEPA) aláírása új fejezetet jelent Indonézia számára a globális piacokon betöltött kereskedelmi pozíciójának megerősítésében. „Az IEU-CEPA (Indonézia–Európai Unió) megállapodás lezárása és az ICA-CEPA (Indonézia–Kanada) aláírása kiindulópontot jelent azon erőfeszítéseink számára, amelyek célja, hogy megerősítsük országunk kereskedelmi helyzetét a világpiacon – különösen a jelenlegi geopolitikai és globális kereskedelmi környezetben” – fogalmazott Santoso hétfőn, az ICA-CEPA és az IEU-CEPA stratégiai fórumának megnyitóján, Jakartában. A miniszter kifejtette, hogy Indonézia Kanadába irányuló exportja 2024-ben elérte a 3,5 milliárd amerikai dollárt, míg az Európai Unióba irányuló kivitel ugyanebben az évben 30 milliárd dollárra rúgott. Rámutatott, hogy a megállapodásoktól azt várják, hogy jelentősen növeljék Indonézia exportteljesítményét mind Kanadába, mind az Európai Unióba. Santoso kifejezte optimizmusát, hogy az ICA-CEPA új piaci hozzáférést nyit meg Indonézia számára az észak-amerikai térségben. Hozzátette: egy külön munkacsoport felállítását is tervezik, amely a megállapodások végrehajtásával és a CEPA-hoz kapcsolódó gyakorlati kérdésekkel foglalkozik majd, különösen azok életbe lépését követően. Az ICA-CEPA-t 2025. szeptember 24-én írták alá a kanadai Ottawában. A megállapodás értelmében az indonéz vámtarifák több mint 90%-a – mintegy 6573 terméksor – részesül kedvezményes elbánásban a kanadai piacon. A miniszter közlése szerint számos indonéz exporttermék – például textíliák, lábbelik, bútorok, feldolgozott élelmiszerek, könnyűipari elektronikai termékek, járműelektronikai cikkek, valamint a madárfészekleves-alapanyagként szolgáló fecskefészkek – versenyképessége várhatóan számottevően javul majd. Elmondása szerint bizonyos termékek a megállapodás hatályba lépése után azonnal nulla százalékos vámtétel mellett juthatnak be a kanadai piacra, például a feldolgozott élelmiszerek, a tengeri termékek, a természetes rostokból készült kézműves termékek, a háztartási eszközök, valamint a gránit és a márvány. Ezzel párhuzamosan az IEU-CEPA-t 2025. szeptember 23-án írták alá Balin. Ez az egyezmény az áruk és szolgáltatások kereskedelmét, valamint az Indonézia és az Európai Unió közötti beruházásokat egyaránt lefedi. Santoso közlése szerint az árukereskedelem terén mindkét fél vállalta, hogy több mint 98%, illetve csaknem 99% mértékben eltörli az importvámokat az áruk értéke alapján. A miniszter hozzátette: céljuk, hogy a megállapodás végrehajtását követő öt évben az Indonéziából az Európai Unióba irányuló export mintegy két és félszeresére növekedjen. E kivitel elsősorban munkaerő-igényes ágazatok termékeit érinti, így a pálmaolajat, a kávé, a textilipari árukat, a halászati termékeket, az elektronikai cikkeket, a lábbeliket, az erdészeti termékeket és a bútorgyártás termékeit.

Forrás: [Indonesia Perkuat Perdagangan Global Lewat CEPA dengan Kanada dan Uni Eropa](#)

Erősödik az európai tőkebeáramlás Vietnámba

VietnamPlus, 2025. szeptember 26.

Vietnám a külföldi közvetlen tőkebefektetések (FDI) folyamatos növekedését tapasztalja Európából, mivel mind több vállalat tekint a délkelet-ázsiai országra stratégiai célpontként, különösen a tiszta energia, a csúcstechnológia, a félvezetőipar és az infrastruktúra területén. A rendelkezésre álló adatok szerint az európai befektetők 2022-ben 2,5 milliárd amerikai dollár FDI-t irányítottak Vietnámba, amely két évvel később 3,25 milliárd dollárra emelkedett. Jelenleg az európai kontinens közel 2500 projektet jegyez Vietnám területén, amelyek összértéke megközelíti a 20 milliárd amerikai dollárt. A legjelentősebb befektető országok között található Hollandia, Franciaország, Luxemburg és Németország. Az európai tőke legnagyobb hányada a feldolgozó- és gyártóiparba (36,3%), az energia- és gáziparba (20,7%), az ingatlanpiacra (11%), valamint az információs és kommunikációs technológiák szektorába (6,6%) áramlott. Noha az európai vállalatok gyakorlatilag Vietnám valamennyi tartományában és városában jelen vannak, a legnagyobb koncentráció a fővárosban, Hanoiban, illetve az ipari központokban – így Ho Si Minh-városban, Dong Naiban, Bac Ninhben és Quang Ninhben – figyelhető meg. Egy nemrég Hanoiban megrendezett üzleti találkozón, amelyen 100 olasz és 200 vietnami cég vett részt, Michal Ron, az olasz biztosítási és pénzügyi csoport, a SACE nemzetközi üzletfejlesztési igazgatója kijelentette, hogy Vietnám továbbra is kiemelt piacnak számít az olasz vállalatok számára. Hangsúlyozta, hogy az EU–Vietnám Szabadkereskedelmi Megállapodás (EVFTA) további lehetőségeket nyit majd meg, és ösztönözni fogja az olasz tőkebeáramlást. Az elmúlt években számos nagy európai befektető jelent meg Vietnámban. Közülük kiemelkedik a dán LEGO, amely 1,3 milliárd amerikai dollár értékű játékgyárat épített Ho Si Minh-városban. Nguyen Hai Minh, a Vietnámi Európai Kereskedelmi Kamara (EuroCham) alelnöke rámutatott, hogy az európai tőke egyre inkább a megújuló energiára, a csúcstechnológiára és a logisztikára összpontosít, mivel a cél Vietnam regionális elosztó- és tranzitközponttá fejlesztése. Le Anh Dung, a Nemzetközi Befektetési Tanulmányok Intézetének (ISC) ügyvezető igazgatója hozzátette: különösen a dán és a német befektetők aktívak a megújulóenergia-szektorban. Elemzők ugyanakkor arra figyelmeztettek, hogy az Európából érkező FDI volumene továbbra is mérsékelt Vietnám tényleges vonzerejéhez képest. Felhívták a figyelmet arra, hogy a humán erőforrás korlátai, az infrastruktúra hiányosságai, az intézményi környezet fejletlensége és a bonyolult adminisztratív eljárások továbbra is komoly kihívásokat jelentenek.

Forrás: [Vietnam sees rising European investment inflows](#)

A Világbank szerint Malajzia regionális példát mutat a kormányzati digitalizáció terén

Mahanum Abdul Aziz, BHarian, 2025. október 3.

A Világbank értékelése szerint Malajzia egyre inkább a térség példaképeként jelenik meg abban, miként lehet a kormányzati technológiai fejlesztéseket (GovTech) hatékonyan felhasználni a termelékenység növelése és a közbizalom erősítése érdekében. A fejlesztési bank közleményében hangsúlyozta, hogy Malajzia jelentős beruházásokat hajtott végre a digitális infrastruktúra területén – így a MyGovCloud és a MyDigital ID rendszerek kiépítésében –, miközben új intézményeket is létrehozott, mint például a Digitális Minisztériumot és a Nemzeti Digitális Hivatalt (JDN). E fejlemények együttesen a térség vezető szereplőjévé emelték az országot a digitális kormányzás érettsége tekintetében. „Malajzia példát mutat a régióknak abban, miként képes a GovTech a termelékenységet növelni, és bizalmat építeni az állampolgárok és a kormányzat között. A Világbank elkötelezett amellett, hogy támogassa Malajziát a kormányzati hatékonyság fokozásában, amely elősegíti a magánszektor növekedését és magasabb minőségű munkahelyek teremtését a malajziaiak számára” – fogalmazott Zafer Mustafaoglu, a Világbank brunei, malajziai és fülöp-szigeteki divíziójának igazgatója. Mustafaoglu méltatta Malajzia „lenyűgöző előrehaladását” a digitális kormányzás területén, és rámutatott, hogy az ország számos mutatóban felülmúlja mind az OECD, mind az ASEAN tagországokat, különösen a felhőalapú rendszerek és a diszruptív technológiák alkalmazása terén. „Ezek az eredmények világos üzenetet közvetítenek: Malajzia határozott szándéka, hogy a régió digitális átalakulásának élvonalába kerüljön. Ugyanakkor – amint a nemzetközi tapasztalat mutatja – a technológiai beruházások önmagukban nem elegendőek. A siker feltétele a stabil intézményi háttér, a hatékony koordináció, az átlátható adatpolitika és a digitálisan felkészült közigazgatás” – fogalmazott Mustafaoglu a Világbank Malaysia Economic Monitor című jelentésének pénteki bemutatóján. A „From Bytes to Benefits: Digital Transformation as a Catalyst for Public Sector Productivity” című Világbank-jelentés rámutatott, hogy Malajzia jelentős pénzügyi és politikai tőkét fektetett egy digitálisan felkészült kormányzat kiépítésébe. A GovTech a 12. és 13. Malajziai Fejlesztési Terv keretében a termelékenység és a társadalmi-gazdasági átalakulás kulcsfontosságú hajtóerejeként került meghatározásra. A megállapításokat az első országos Malajziai GovTech Készségfelmérés támasztotta alá, amelyet a Közzolgálati Osztállyal együttműködésben készítettek. A felmérés 28 szövetségi minisztériumból, hivatalból és ügynökségtől több mint 16 000 köztisztviselő választ gyűjtött össze, így a világ egyik legátfogóbb adatbázisát hozta létre a közsféra digitális kompetenciáiról. A kutatás ugyanakkor számos kihívást is azonosított – többek között a rendszerek széttagozottságát, a digitális szakértelem hiányát és a felhasználói részvétel korlátozott szintjét. A minisztériumok közel fele számolt be arról, hogy nehézséget okoz számukra a digitális szakemberek toborzása és megtartása, különösen a Digitális Minisztériumban és a Gazdasági Minisztériumban. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy Malajzia kedvező helyzetben van ahhoz, hogy vezető szerepet töltsön be a GovTech-alapú termelékenység területén, amennyiben a szükséges reformokat végrehajtja.

Forrás: [Malaysia di landasan kukuh jadi peneraju produktiviti berasaskan GovTech - Bank Dunia](#)

Thaiföld vállalkozásai a „vörös óceán” korszakában

The Nation, 2025. október 3.

A Thaiföldi Kereskedelmi Kamara arra figyelmeztetett, hogy az ország kis- és középvállalkozásai (KKV-k) egyre nagyobb kockázattal szembesülnek a globális „vörös óceán” korszakában, amelyet az árháborúk, a gazdasági bizonytalanság és a gyorsan változó technológiai környezet jellemez. A kamara szerint a vállalkozásoknak sürgősen alkalmazkodniuk kell az új piaci feltételekhez. A Sustainability Expo 2025 rendezvényen Visit Limlurcha, a Kereskedelmi Kamara alelnöke kijelentette: Thaiföld gazdasága jelenleg „lehűlő” fázisban van, amelyet nemcsak belföldi, hanem globális tényezők alakítanak. A fő nyomás a világ gazdaság átrendeződéséből, a nagyhatalmak közötti geopolitikai konfliktusokból és a kereskedelmi háborúk miatt átalakuló ellátási láncokból ered. Thaiföld gazdasága mintegy 60%-ban az exportra épül, ezért a versenyképesség nem csupán a hatékony termeléstől vagy a költségcsökkentéstől függ, hanem attól is, hogy a vállalatok képesek-e árban versenyezni a nemzetközi piacokon. A közelmúltban a baht felértékelődése került a gazdasági hírek középpontjába, amely tovább növeli az exportőrök költségeit és kockázatait. Visit rámutatott, hogy Thaiföld rövid távon a már meglévő piacok, különösen az Egyesült Államok megtartására összpontosít, ugyanakkor prioritásként kezeli az ASEAN, az ázsiai és az európai piacokat is. A kormány jelenleg tárgyalásokat folytat az Európai Unióval egy szabadkereskedelmi megállapodásról (FTA), amely 2026 elejére zárulhat le. Az EU fenntarthatósági előírásai hagyományosan szigorúak, ám a gazdasági kihívások hatására Brüsszel most hajlandó rugalmasabban kezelni a tárgyalásokat. A KKV-kat érintő legnagyobb problémák közé tartozik a tőkehiány, a szabványokhoz való alkalmazkodás nehézsége és az információhiány. Sok kisvállalkozás nem rendelkezik elegendő pénzügyi forrással ahhoz, hogy nemzetközi tanúsításokat – például az EU vagy az Egyesült Államok organikus minősítéseit – megszerezze, amelyek költsége akár 100 000–200 000 baht között mozoghat. Ez különösen a havi egymillió baht forgalom alatti cégeket sújtja. Wirit Wisetsin, az Ipari Minisztérium helyettes államtitkára szerint a kormány több eszközzel is próbálja enyhíteni ezeket az akadályokat: a Pracharath Alap és az állami fejlesztési bankok célzott hitelekkel támogatják a KKV-kat, miközben a Befektetésösztönzési Hivatal (BOI) arra ösztönzi a nagyvállalatokat, hogy vonják be a helyi beszállítókat ellátási láncukba. Emellett az ipari szabványok harmonizálása és a közösségi termékekre vonatkozó nemzeti minősítési rendszer bevezetése is folyamatban van. A strukturális kihívások ugyanakkor nemcsak gazdasági természetűek. Visit szerint a jelenlegi árháborúban már az is elképzelhető, hogy az egymillió bahtos gépkocsik ára rövid idő alatt a küszöb alá esik. A versenyképesség megőrzése érdekében a vállalkozásoknak nemcsak a termékfejlesztésben és az árpolitikában, hanem a márképítésben és a történetmesélésben is fejlődniük kell. Thaiföld erős mezőgazdasági és élelmiszeripari bázissal rendelkezik, ám gyenge a nemzetközi kommunikációban és az országimázs tudatos formálásában. A szakértők szerint Thaiföld csak akkor tudja megőrizni pozícióját a globális „vörös óceánban”, ha a termelékenység, a szabványosítást, az innovációt és a digitális kommunikációt egyszerre fejleszti, miközben csökkenti a nagyvállalatok és a KKV-k közötti szakadékot.

Forrás: [Thai businesses in the 'Red Ocean' era: SMEs at risk of being left behind](#)

EURASIA
CENTER

► KÖZEL-KELET

Közel-Kelet

Szaúd-Arábia vezette konzorcium 55 milliárd dollárért felvásárolja az Electronic Arts videojáték-óriást

Al Arabiya, 2025. szeptember 29.

Az Electronic Arts videojáték-óriás hétfőn bejelentette, hogy egy szaúd-arábiai állami befektetési alap (Public Investment Fund) vezette konzorcium 55 milliárd dollárért felvásárolja, ami az EA szerint a történelem legnagyobb, kizárólag készpénzes magántőke-kivásárlása lenne. A konzorciumban részt vesznek az amerikai Silver Lake és az Affinity Partners befektetési cégek is, amelyet Jared Kushner, a Fehér Ház korábbi tanácsadója és Donald Trump elnök veje alapított Miamiban. „Ez a pillanat erőteljes elismerése figyelemre méltó munkájuknak” – mondta Andrew Wilson, az EA elnök-vezérigazgatója a vállalat alkalmazottairól egy nyilatkozatban, hozzátéve, hogy az üzlet segít „új lehetőségeket feltárni a globális szintén”. Az EA, amely olyan népszerű franchise-okról ismert, mint a FIFA focijátékok, a Madden NFL, a The Sims és a Battlefield, a legutóbbi pénzügyi évében 7,5 milliárd dolláros bevételről számolt be. A felvásárlás várhatóan 2026 elején zárul le, és az EA részvényeseinek és a szabályozó hatóságoknak a jóváhagyását igényli. A szaúd-arábiai PIF, amely már 9,9 százalékos részesedéssel rendelkezik az EA-ban, a tranzakció részeként átviszi meglévő befektetését. Az üzletet a konzorciumi tagok körülbelül 36 milliárd dolláros saját tőkéjéből és a JPMorgan Chase által felajánlott 20 milliárd dolláros adósságból finanszírozzák. A tranzakció lezárását követően az EA-t kivezetik a Nasdaq tőzsdéről, és Wilson folyamatos vezetése alatt Redwood Cityben, Kaliforniában marad a székhelye. Az üzlet a PIF legújabb jelentős befektetése a játékszektorban, mivel Szaúd-Arábia az olajbevételeken túl is igyekszik diverzifikálni gazdaságát.

Forrás: [Saudi-led consortium to buy video game giant Electronic Arts for \\$55 bn](#)

Trump Netanjahu fogadása után azt mondta: „Nagyon biztos vagyok benne, hogy megállapodásra jutunk Gázáról.”

Al Arabiya, 2025. szeptember 29.

Donald Trump amerikai elnök hétfőn kijelentette, hogy „nagyon biztos” abban, hogy megállapodás születik Gázáról, miközben a Fehér Házban fogadta Benjamin Netanjahu izraeli miniszterelnököt, hogy megbeszéléseket folytassanak az Egyesült Államok tervével kapcsolatban, amely a lerombolt övezetben zajló háború lezárását célozza. Arra a kérdésre, hogy létrejön-e béke Gázában, Trump azt mondta: „Nagyon biztos vagyok benne.” Azt is jelezte, hogy „nagyon biztos”, amikor arról kérdezték, hogy minden fél egyetértett-e a 21 pontos tervével. Ezt megelőzően Caroline Levitt, a Fehér Ház szóvivője azt nyilatkozta, hogy Izrael és a Hamász „nagyon közel” van ahhoz, hogy megegyezzenek egy keretmegállapodásról, amely véget vetne a gázai háborúnak és biztosítaná a tartós békét a Közel-Keleten. A Fox News „Fox & Friends” című műsorában adott interjúban Levitt hozzátette, hogy Donald Trump amerikai elnök hétfőn később a Fehér Házban megvitat egy 21 pontos béketervet Benjamin Netanjahu izraeli miniszterelnökkel. Megjegyezte, hogy Trump ma Katar vezetőivel is beszélni fog, akik közvetítőként szolgáltak a Hamásznál. „Ahhoz, hogy kölcsönösen elfogadható megállapodásra jussunk, mindkét félnek tennie kell egy kis engedményt, de végső soron így fogjuk lezárni ezt a konfliktust” – fogalmazott.

Forrás: [ترامب لدى استقباله نتانياهو: واثق جدا بالتوصل لاتفاق بشأن غزة](#)

Szaúd-Arábia, valamint számos arab és muszlim ország üdvözlí Trump Gázai tervét

Al Arabiya, 2025. szeptember 30.

Szaúd-Arábia, Jordánia, az Egyesült Arab Emírségek, Indonézia, Pakisztán, Törökország, Katar és Egyiptom külügyminiszterei hétfőn közös nyilatkozatban üdvözlöttek Donald Trump amerikai elnök erőfeszítéseit a gázai háború lezárására. A hivatalos szaúdi hírügynökség (SPA) szerint a külügyminiszterek üdvözlík „Trump vezetői szerepét és őszinte erőfeszítéseit a gázai háború lezárására, és kifejezik bizalmukat abban, hogy képes megtalálni a békéhez vezető utat”. A miniszterek „üdvözlík Trump elnök bejelentését a háború befejezésére, Gáza újjáépítésére, a palesztin nép elűzésének megakadályozására és az átfogó béke előmozdítására irányuló javaslatáról, valamint azt a bejelentését, hogy nem fogja engedélyezni Ciszjordánia annektálását” – közölte az SPA. Trump terve tűzszünetet, a Hamász túszaínak 72 órán belüli szabadon bocsátását, a Hamász leszerelését és Izrael fokozatos kivonulását írja elő Gázából. További kulcsfontosságú pontok közé tartozik egy „ideiglenes nemzetközi stabilizációs erő” telepítése, valamint egy átmeneti hatóság létrehozása, amelynek élén maga Trump állna, és amelyben Tony Blair volt brit miniszterelnök is részt venne. Közös nyilatkozatukban a vezető arab és muszlim diplomaták hangsúlyozták „az Egyesült Államokkal való partnerség fontosságát a régió békéjének biztosításában”.

Forrás: [Saudi Arabia, several Arab and Muslim nations welcome Trump's Gaza plan](#)

Tunézia–Európai Unió: Napirenden az új Mediterrán Paktum és a tunéziai–európai partnerség

Nizar Hajbi, La Presse, 2025. október 3.

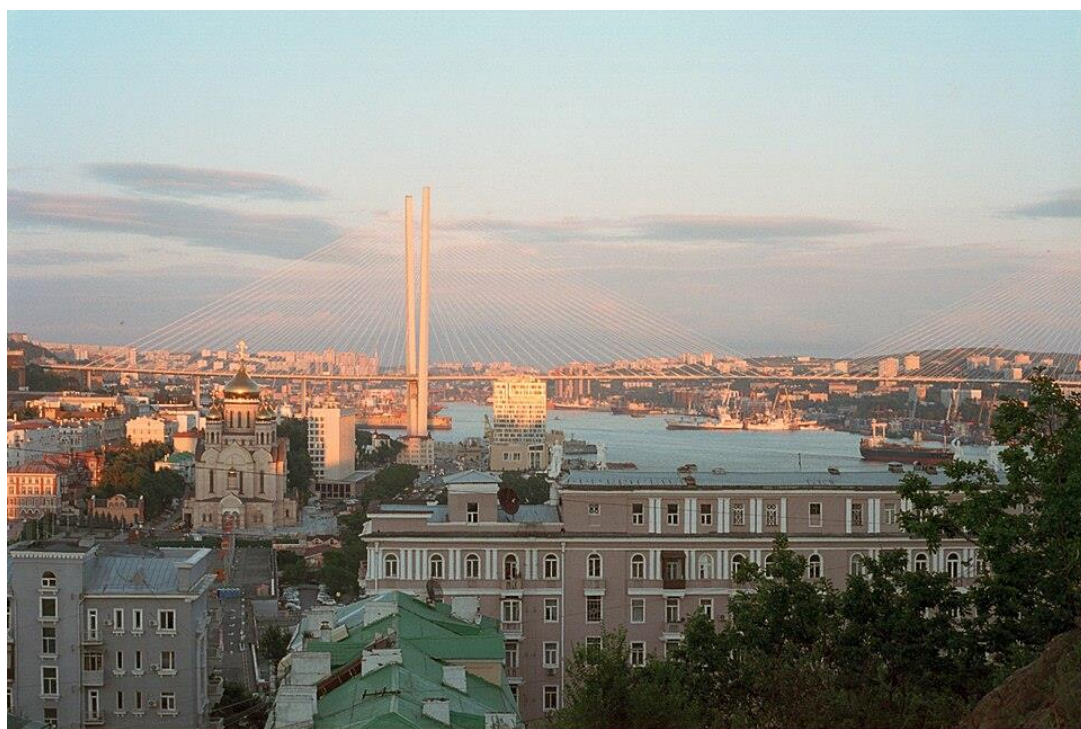
Mohamed Ali Nafti, a külügy-, migrációs és külföldön élő tunéziaiakért felelős miniszter tegnap munkamegbeszélést folytatott a minisztérium központjában Dubravka Šuicával, a földközi-tengeri térségért felelős európai biztossal, aki delegációval érkezett kétnapos tunéziai látogatásra. A tisztviselő az első európai biztos, aki idén ellátogat Tunéziába. A munkamegbeszélés középpontjában Tunézia és az Európai Unió közötti partnerség megerősítése, a kétoldalú együttműködés az inkluzív fejlődés, a megújuló energia, valamint a tudományos kutatás és innováció területén, továbbá a kereskedelem és a migráció kezelése, valamint a közelgő kétoldalú találkozók előkészítése állt. A közös sajtótájékoztatón hangsúlyozta mindkettő fél a Tunézia és az Európai Unió közötti tárgyalásokat jellemző kölcsönös tisztelet alapelvét, valamint Tunézia döntéseinek szuverenitását. Továbbá ismertették az új Mediterrán Paktumot, amelynek elnöke Dubravka Šuica, a földközi-tengeri térségért felelős európai biztos, stratégiai mechanizmusként bemutatva azt, amelynek célja a mediterrán térség potenciáljának kihasználása a régió békéjének és biztonságának megerősítése érdekében, figyelembe véve a különböző országok sajátosságait.

Forrás: [Tunisie–Union Européenne : Le nouveau Pacte pour la Méditerranée et le partenariat tuniso-européen à l'ordre du jour](#)

EURASIA
CENTER

▶ **OROSZORSZÁG** **és a posztsovjet térség**

Oroszország és a posztszovjet térség

Szorosabb mezőgazdasági együttműködésről állapodott meg az Eurázsiai Gazdasági Unió

Jevgenyija Krjucskova, Kommersant, 2025. szeptember 30.

Az Eurázsiai Gazdasági Unió (EAEU) tagállamai megállapodtak az agrár-ipari komplexumban (AIK) megvalósuló közös projektek támogatásáról. A szeptember 30-án Minszkben tartott kormányközi tanácsülésen a miniszterelnökök döntöttek a háztartási gépek nyomon követésére vonatkozó pilotprojekt kiterjesztéséről teljes körű mechanizmussá, valamint arról, hogy a támogatási rendszert az iparból az agrárszektorra is kiterjesztik. Az új mechanizmus keretében kedvezményes hitelek révén támogatnák a mezőgazdasági termékek feldolgozását célzó projekteket, legalább három tagállam részvételével. A finanszírozás az uniós antidömping-bevételekből történne. Mihail Misusztyn orosz miniszterelnök szerint ez elősegíti az élelmiszer-biztonságot, a technológiai innovációt és a kölcsönös kereskedelem bővülését

Forrás: [ЕАЭС вложится в заготовки](#)

Kis moduláris reaktorokkal tervezi fejleszteni Örményország meglévő nukleáris kapacitásait

Armenpress.am, 2025. október 1.

Örményország stratégiai döntést hozott arról, hogy következő atomerőművi reaktora kis moduláris reaktor (SMR) technológián alapul majd, és ezzel kapcsolatban tárgyalásokat folytat az Egyesült Államokkal, Oroszországgal, Kínával, Dél-Koreával és Franciaországgal. Nikol Pasinján miniszterelnök szerint a választás gazdasági előnyök, biztonság és megtérülési idő alapján történik, politikai befolyás nélkül. Örmény szakértői csoportok jelenleg a partnerországok ajánlatait vizsgálják. A döntés és a megállapodás aláírása 1–2 éven belül várható. A jelenlegi atomerőmű üzemideje 2026-ban lejár, de a kormány a Roszatommal közösen 10 évvel meghosszabbítja, míg az új reaktor üzembe helyezését 2036-ra tervezik.

Forrás: [Новый ядерный реактор Армении будет малым модульным - Пашинян](#)

Asgabatban került megrendezésre a Türkmen-Magyar Gazdasági Együtműködési Bizottság hatodik ülése

Business Turkmenistan, 2025. szeptember 26.

A türkmen-magyar kormányközi gazdasági együttműködési bizottság hatodik ülésére a türkmen fővárosban, Asgabatban került sor. A találkozóval kapcsolatban Hojamirad Geldimiraad türkmen miniszterelnök-helyettes elmondta, hogy a találkozó napirendjén szerepelt a kétoldalú partnerség fejlesztéséről szóló véleménycsere, valamint különböző kereskedelmi, gazdasági és energetikai kérdésekben. Emellett a megbeszélés kiterjedt még a két ország közötti agrárgazdaságra, az élelmiszeriparra, a természetvédelemre, a vízgazdálkodásra, a szociális kérdésekre, a tudományra, az oktatásra, az egészségügyre, a gyógyszeriparra, a kultúrára, a sportra és a turizmusra vonatkozó kérdésekre és projektekre.

Forrás: [Ашхабад примет шестое заседание туркмено-венгерской комиссии по экономическому сотрудничеству](#)

Kazahsztán diverzifikálja gazdasági növekedésének forrásait

Central Asian Light, 2025. szeptember 27.

Almatiban került megrendezésre a Kazahsztán Növekedési Fórum (K25) nevet viselő esemény, amelyen több mint 500 kazah vállalkozó, felsővezető, valamint a közép-ázsiai ország legnagyobb vállalatainak vezetői vettek részt, melyen Serik Zhumangarin miniszterelnök-helyettes és nemzetgazdasági miniszter tartott beszédet a résztvevőknek. A 2025-ös fórum központi témája a Vevőcentrikus Kazahsztán volt. Zhumangarin nyitóbeszédében hangsúlyozta, hogy a jelenlegi év fordulópontot jelenthet a kazah nemzetgazdaság számára, ugyanis az olajszektor GDP-ben való részesedése folyamatosan csökken, míg a feldolgozóipar tovább erősödik. Kijelentette, hogy 2024 végére az olajszektor hozzájárulása a GDP 8,1%-ára esett vissza, míg a feldolgozóiparé 12,4%-ra emelkedett. Emellett a miniszterelnök-helyettes szerint 2025 döntő szakasz a gazdasági növekedés forrásainak újradefiniálásában. A kormány szorosan figyelemmel kíséri a 17 nagy projektet, amelyek összértéke körülbelül 27 milliárd dollár, és amelyek között szerepelnek a petrokémiai, a mezőgazdasági feldolgozóipari és a gépgyártási projektek. Ezek között vannak olyan új autógyárak is, amelyek hamarosan megkezdik működésüket Kostanajban és Almatiban. Zhumangarin különös figyelmet szentelt a nemzeti fejlesztési intézmény, a Baiterek idén megkezdett tőkeemelésének. Emellett a kazah miniszterelnök-helyettes hangsúlyozta Kazahsztán növekvő tranzitpotenciálját is. 2025-ben a Transzkaspi Nemzetközi Közlekedési Útvonal mentén a vasúti árufuvarozás volumene várhatóan meghaladja a 4,5 millió tonnát, és a jövőben 7–10 millió tonnára nő majd.

Forrás: [Kazakhstan Diversifies Sources of Economic Growth](#)

5,7%-kal bővül a kazah gazdaság

Dana Omirgazy, The Astana Times, 2025. szeptember 29.

Kazahsztán gazdasági növekedésével kapcsolatban az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) szeptemberben közzétett legújabb regionális gazdasági kilátásokról szóló jelentése szerint idén 5,7%-kal fog növekedni, majd 2026-ban 4,5%-ra lassul. Az EBRD a lassulás oka és legfőbb kockázati tényezőként az olajexport orosz tranzitútvonaltól való függőségét és a globális nyersanyagárak ingadozását emelte ki. A jelentés kiemeli, hogy Kazahsztán olajtermelése 2025 első félévben 11,6%-kal nőtt, míg az építőipar 18,4%-kal bővült, amit jelentős infrastrukturális beruházások, közműhálózatok javítása és lakásépítés támogatott. A háztartások fogyasztását pedig az erős fogyasztói hitelezés (2025. augusztusban 31%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest) ösztönözte, annak ellenére, hogy az élelmiszerárak emelkedése, a folytatódó fiskális ösztönzés és a közüzemi tarifák kiigazítása miatt az infláció gyorsult. Az infláció augusztusban 12,2%-ot ért el a szigorú monetáris politika ellenére, a jegybanki alapkamat 16,5% volt. A befektetett tőke az első félévben 19,3%-kal nőtt. Ugyanakkor a folyó fizetési mérleg hiánya több mint kétszeresére, 3,5 milliárd dollárra nőtt, ami az alacsonyabb olajáraknak és a magasabb importnak tudható be. A tenge volatilis maradt az alacsonyabb olajárak és a Tengiz-olajmező bővítés befejezését követő külföldi közvetlen befektetések csökkenése miatt. A jövőre nézve a 2026 januárjától hatályba lépő új adó- és költségvetési törvények várhatóan megerősítik a fiskális fegyelmet és csökkentik a Nemzeti Alaptól való függőséget.

Forrás: [Kazakhstan's Economy Projected to Grow 5.7% in 2025, Says EBRD](#)

Impresszum

Szerzők:

Horváth Levente
Klemensits Péter
Sárkány László
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Veres Szabolcs

Szerkesztő:

Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:

Eurázsia Központ
1117 Budapest, Infopark sétány 1i
eurasiacenter@nje.hu
<https://eurasiacenter.hu/>

A kiadásért felelős személy: Dr. Horváth Levente, igazgató

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2025

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-5720